

WOJEWODA MAZOWIECKI

WK-I.431.1.52.2017

Warszawa, 26 czerwca 2018 r.

Pan

Starosta Ostrowski

**Starostwo Powiatowe
w Ostrowi Mazowieckiej
pl. 3-Maja 68
07-300 Ostrów Mazowiecka**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie² [redacted] oraz [redacted] – starsi inspektorzy wojewódzcy w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadziły³ kontrolę w Starostwie Powiatowym w Ostrowi Mazowieckiej, z siedzibą przy ul. 3 Maja 68.

Kontrolą objęto stan realizacji zadań z zakresu administracji rządowej w przedmiocie zarządzania ruchem na drogach powiatowych i gminnych – w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 11 września 2017 r., przygotowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej – w okresie od 31 sierpnia 2015 r. do 31 marca 2017 r., a także prawidłowości wykorzystania dotacji przekazanej w 2016 r. z budżetu Wojewody Mazowieckiego w rozdziale 75515 – *Nieodpłatna pomoc prawna* – w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 23 maja 2018 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Staroście wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092).

² Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234).

³ Kontrola została przeprowadzona w terminie od 25 września do 17 października 2017 r.

I. Zarządzanie ruchem na drogach powiatowych i gminnych

W toku kontroli dokonano oględzin wybranych odcinków dróg uznawanych za niebezpieczne, tj. okolic szkół oraz przejazdu kolejowego. Badaniu poddano sposób oznakowania dróg pod kątem zgodności z zatwierdzoną organizacją ruchu, z warunkami technicznymi określonymi w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych dla znaków⁴ oraz czytelności i widoczności, ze względu na istotny wpływ ww. elementów na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Kontrolą objęto również kompletność projektów organizacji ruchu pod kątem wymaganych opinii właściwych organów, trybu ich zatwierdzania, a także wykonywania obowiązku przeprowadzania kontroli wynikającego z § 12 ust. 3 i 5 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem⁵.

Mając na uwadze wpływ istniejącej organizacji ruchu na bezpieczeństwo użytkowników dróg, w toku kontroli przeprowadzono oględziny w terenie obejmujące następujące odcinki dróg powiatowych i gminnych:

- nr 261253W (ulica Partyzantów z łącznikiem do ulicy 3-Maja) w Ostrowi Mazowieckiej (okolice szkoły),
- nr 261292W (ulica Widnichowska) w Ostrowi Mazowieckiej (okolice szkoły),
- nr 2634W w miejscowości Jasienica (okolice szkoły) ,
- nr 2607W w miejscowości Ruskołęka Stara (okolice szkoły),
- nr 2612W oraz jej skrzyżowanie z drogą nr 260917W w Szulborzu Wielkim (okolice szkoły),
- nr 2657W w miejscowości Zaręby Kościelne (okolice szkoły),
- nr 4401W (ulica Armii Krajowej) w Wąsewie (okolice szkoły),
- nr 4401W w miejscowości Brudki Stare (okolice szkoły),
- nr 2655W – w Ostrowi Mazowieckiej (przejazd kolejowy).

I. I. Zatwierdzanie projektów organizacji ruchu oraz realizacja obowiązków kontrolnych

W okresie kontrolowanym – zgodnie z wpisami odnotowanymi w ewidencji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu – zatwierdzono 69 projektów stałej organizacji ruchu oraz 82 projekty

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. z 2003 r. Nr 220, poz. 2181, z późn. zm.).

⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz. U. z 2017 r. poz. 784).

czasowej organizacji ruchu. Kontroli poddano 6 projektów stałej organizacji ruchu⁶ oraz 8 projektów czasowej organizacji ruchu⁷. Poddane badaniu projekty posiadały wszystkie wymagane opinie, zgodnie z § 7 ust. 2 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem oraz zostały zatwierdzone przez właściwy organ. We wszystkich poddanych badaniu projektach stałej oraz czasowej organizacji ruchu – zgodnie z regulacją § 8 ust. 7 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem – określano termin, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu.

W przypadku poddanych badaniu projektów stałej organizacji ruchu przeprowadzono kontrolę wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu, wypełniając tym samym obowiązek określony w § 12 ust. 3 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem.

W odniesieniu do 9 odcinków dróg poddanych oględzinom, w stosunku do których organ zarządzający ruchem był zobowiązany – na mocy § 12 ust. 5 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem – do przeprowadzenia co najmniej raz na 6 miesięcy kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, ustalono że:

- nie zachowano wymaganej częstotliwości kontroli – w przypadku sześciu odcinków dróg, tj. w trzech przypadkach⁸ kontrole zostały przeprowadzone tylko raz w okresie niespełna 21 miesięcy objętych kontrolą a w trzech przypadkach dwa razy⁹,
- nie przeprowadzono żadnej kontroli – w przypadku trzech odcinków dróg¹⁰.

⁶ Projekty oznaczone: KTD.7120.8.2016, KTD.7120.24.2016, KTD.7120.41.2016, KTD.7120.49.2016, KTD.7120.85.2016, KTD.7120.97.2016.

⁷ Projekty oznaczone: KTD.7120.17.2016, KTD.7120.20.2016, KTD.7120.45.2016, KTD.7120.66.2016, KTD.7120.88.2016, KTD.7120.95.2016, KTD.7120.24.2017, KTD.7120.55.2017.

⁸ Dotyczy:

- drogi nr 2634W w miejscowości Jasienica (okolice szkoły) protokół z lustracji dróg powiatowych z 27 października 2016 r.,
- drogi nr 4401W (ul. Armii Krajowej) w Wąsewie (okolice szkoły) protokół z lustracji dróg powiatowych z 24 maja 2017 r.,
- drogi nr 4401W w miejscowości Brudki Stare (okolice szkoły) protokół z lustracji dróg powiatowych z 24 maja 2017 r.

⁹ Dotyczy:

- drogi nr 2612W w Szulborzu Wielkim (okolice szkoły) protokół z lustracji dróg powiatowych z 10 maja i 27 października 2016 r.,
- drogi nr 2657W w miejscowości Zaręby Kościelne (okolice szkoły) protokół z lustracji dróg powiatowych z 10 maja i 24 maja 2017 r.,
- drogi nr 2655W w Ostrowi Mazowieckiej (przejazd kolejowy) protokół z lustracji dróg powiatowych z 27 października 2016 r. i 24 maja 2017 r.

¹⁰ Dotyczy:

- drogi nr 261253W (ulica Partyzantów z łącznikiem do ulicy 3-Maja) w Ostrowi Mazowieckiej (okolice szkoły),
- drogi nr 261292W (ulica Widnichowska) w Ostrowi Mazowieckiej (okolice szkoły),

Naczelnik Wydziału Komunikacji, Transportu i Dróg Publicznych Starostwa Powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej wyjaśnił, że cyt. „(...) Organ wypełnia obowiązek kontroli dwa razy w roku, dróg powiatowych i gminnych w miesiącach maj i październik. Na terenie naszego powiatu zgodnie z przesłanymi wykazami jest 475 km dróg powiatowych, 121 km dróg (ulic) w mieście Ostrow Mazowiecka, 176 km w Gminie Ostrow Mazowiecka oraz w pozostałych 9 gminach licząc około 50 w każdej gminie daje nam to około 1.200 km. Z uwagi na ogromny koszt w przypadku objeżdżania 2 razy w roku wszystkich dróg powiatowych i gminnych kontrole ograniczają się do części tych dróg podczas wyżej wspomnianych objazdów (...)”.

I.II Ustalenia dokonane w wyniku oględzin wybranych odcinków dróg powiatowych i gminnych

Oględziny w zakresie umieszczania i funkcjonowania znaków pionowych, poziomych, sygnalizatorów i urządzeń bezpieczeństwa ruchu dotyczących wybranych odcinków dróg, wykazały, że:

- oznakowanie drogi nr 261253W (ulica Partyzantów z łącznikiem do ulicy 3-Maja) w Ostrowi Mazowieckiej (okolice szkoły) było widoczne i czytelne,
- oznakowanie drogi nr 261292W (ulica Widnichowska) w Ostrowi Mazowieckiej (okolice szkoły) było widoczne i czytelne,
- oznakowanie drogi nr 2634W w miejscowości Jasienica (okolice szkoły) było zgodne z warunkami technicznymi określonymi w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych dla znaków,
- oznakowanie drogi nr 2607W w miejscowości Ruskołęka Stara (okolice szkoły) było widoczne i czytelne,
- oznakowanie drogi nr 2612W w Szulborzu Wielkim (okolice szkoły) było widoczne i czytelne oraz zgodne z zatwierdzonym projektem stałej organizacji ruchu,
- oznakowanie drogi nr 2657W w miejscowości Zaręby Kościelne (okolice szkoły) było zgodne z zatwierdzonym projektem stałej organizacji ruchu oraz z warunkami technicznymi określonymi w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych dla znaków,
- oznakowanie drogi nr 4401W (ulica Armii Krajowej) w Wąsewie (okolice szkoły) było widoczne i czytelne,

– drogi nr 2607W w miejscowości Ruskołęka Stara (okolice szkoły).

- oznakowanie drogi nr 2655W – w Ostrowi Mazowieckiej (przejazd kolejowy) było zgodne z zatwierdzonym projektem stałej organizacji ruchu oraz z warunkami technicznymi określonymi w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych dla znaków.

Stwierdzono, że Starosta Ostrowski nie dysponował zatwierdzoną stałą organizacją ruchu dla następujących odcinków dróg poddanych oględzinom:

- nr 261253W (ul. Widnichowska) na odcinku przy Szkoly Podstawowej Nr 1 w Ostrowi Mazowieckiej,
- nr 4401W (ul. Armii Krajowej) w miejscowości Wąsewo na odcinku przy Szkole Podstawowej,
- nr 2607W w miejscowości Ruskołęka Stara na odcinku Szkoly Podstawowej.

Brak zatwierdzonej stałej organizacji ruchu na ww. odcinkach uzasadnia wniosek, że starostwo nie posiada kompleksowej organizacji ruchu na drogach znajdujących się na terenie powiatu ostrowskiego. Opracowanie projektów organizacji ruchu zgodnych z wymogami rozporządzenia o zarządzaniu ruchem dla wszystkich dróg położonych na terenie powiatu jest niezbędne dla prawidłowej realizacji funkcji organu zarządzającego ruchem.

Jednocześnie w wyniku oględzin stwierdzono następujące niezgodności oznakowania z zatwierdzonym projektem stałej organizacji ruchu, z warunkami technicznymi oraz przypadki, gdy oznakowanie było nieczytelne lub niewidoczne.

I. Rozbieżności pomiędzy oznakowaniem istniejącym a zatwierdzonym projektem stałej organizacji ruchu

1. Droga nr 261253W (ulica Partyzantów z łącznikiem do ulicy 3-Maja) w Ostrowi Mazowieckiej (okolice szkoły):
 - istnienie oznakowania nieprzewidzianego w zatwierdzonym projekcie stałej organizacji ruchu, tj. B-36 „zakaz zatrzymywania się”.
2. Droga nr 2634W w miejscowości Jasienica (okolice szkoły):
 - istnienie znaku drogowego E-2a z miejscowościami „Kalinowo-Parcele, Smolechy, Kalinowo” zamiast „Smolechy, Kalinowo Parcele, Kalinowo, Ostrów Mazowiecka”, tj. dwóch znaków D-1 „droga z pierwszeństwem” oraz znaku B-36 „zakaz zatrzymywania się”.

3. Droga nr 4401W w miejscowości Brudki Stare (okolice szkoły):
 - istnienie oznakowania nieprzewidzianego w zatwierdzonym projekcie stałej organizacji ruchu, tj. dwóch znaków D-1 „*droga z pierwszeństwem*” oraz znaku D-15 „*przystanek autobusowy*”.

II. Nieprawidłowości w zakresie czytelności i widoczności oznakowania

1. Droga nr 2634W w miejscowości Jasienica (okolice szkoły):
 - odbarwione obrzeże lica znaku A-17 „*dzieci*”.
2. Droga nr 2657W w miejscowości Zaręby Kościelne (okolice szkoły):
 - częściowo wytarte znaki B-33 „*ograniczenie prędkości*”,
 - przekrzywiony słupek ze znakiem A-17 „*dzieci*” B-33 „*ograniczenie prędkości*”.
3. Droga nr 4401W w miejscowości Brudki Stare (okolice szkoły):
 - odbarwione obrzeże lica znaku A-17 „*dzieci*”,
 - odbarwione obrzeże lica znaku A-16 „*przejście dla pieszych*”,
 - odbarwione obrzeże lica znaku A-30 „*inne niebezpieczeństwo*”,
 - przekrzywiony słupek ze znakiem A-16 „*przejście dla pieszych*”,
 - przekrzywiony słupek ze znakiem A-30 „*inne niebezpieczeństwo*” i tabliczką T-18a.
4. Droga nr 2655W – w Ostrowi Mazowieckiej (przejazd kolejowy):
 - wytarte znaki P-3a „*linia jednostronnie przekraczalna-długa*”,
 - częściowo wytarty znak P-4 „*linia podwójna ciągła*”,
 - częściowo wytarte znaki P-12 „*linia bezwzględnego zatrzymania-stop*”.

III. Niezgodność oznakowania z warunkami technicznymi

1. Droga nr drogi nr 261253W (ulica Partyzantów z łącznikiem do ulicy 3-Maja) w Ostrowi Mazowieckiej (okolice szkoły) – brak znaku poziomego P-12 „*linia bezwzględnego zatrzymania-stop*”.
2. Droga nr 261292W (ulica Widnichowska) w Ostrowi Mazowieckiej (okolice szkoły):
 - brak pod dwoma znakami D-6 „*przejście dla pieszych*” tabliczki T-27 dla oznaczenia przejścia szczególnie uczęszczanego przez dzieci¹¹,

¹¹ Zgodnie z załącznikiem nr 1 pkt 5.2.6.1 do rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków cyt. „(...) Dla oznaczenia miejsc przejść dla pieszych szczególnie uczęszczanych przez dzieci pod znakiem D-6 lub D-6b umieszcza się tabliczkę T-27 (...)”.

- umieszczenie po niewłaściwej stronie drogi dwóch znaków D-6 „przejście dla pieszych” oraz znaku B-36 „zakaz zatrzymywania się”,
 - brak znaku informującego D-18 „parking”.
3. Droga nr 2607W w miejscowości Ruskołęka Stara (okolice szkoły):
- umieszczenie na słupkach betonowych dwóch znaków A-17 „dzieci” oraz znaku A-1 „niebezpieczny zakręt w prawo”.
4. Drogi nr 2612W oraz jej skrzyżowanie z drogą nr 260917W w Szulborzu Wielkim (okolice szkoły):
- za nisko umieszczony znak B-33 „ograniczenie prędkości”,
 - brak znaku poziomego P-12 „linia bezwzględnej zatrzymania się – stop”.
5. Droga nr 4401W (ulica Armii Krajowej) w Wąsewie (okolice szkoły):
- brak znaku informującego D-18 „parking”.
6. Droga nr 4401W w miejscowości Brudki Stare (okolice szkoły):
- brak znaku D-15 „przystanek autobusowy”,
 - brak dwóch znaków P-17 „linia przystankowa”,
 - umieszczenie na słupku betonowym znaku D-15 „przystanek autobusowy”.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadań w zakresie zarządzania ruchem na drogach powiatowych i gminnych, ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że zatwierdzone projekty organizacji ruchu posiadały wszystkie wymagane opinie, określały terminy, w którym powinny zostać wprowadzone zatwierdzone organizacje ruchu a także przeprowadzono kontrole wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektów stałej organizacji ruchu.

Mając natomiast na uwadze wyniki przeprowadzonych oględzin w zakresie zgodności oznakowania z zatwierdzonymi projektami stałej organizacji ruchu, czytelności i widoczności oraz zgodności oznakowania z warunkami technicznymi a także fakt, nieprzeprowadzenia lub niezachowania częstotliwości prowadzenia kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego umieszczonych na poddanych oględzinom drogach – uzasadnione jest sformułowanie oceny **pozytywnej pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

II. Przygotowanie systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej

W kontrolowanym okresie na terenie Powiatu Ostrowskiego (dalej Powiat) wyznaczono, zgodnie z art. 8 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej¹², trzy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, które usytuowano w trzech lokalach¹³ pochodzących z zasobów powiatu oraz gmin wchodzących w skład powiatu. Kontroli poddano dwa lokale¹⁴, w których udzielana była nieodpłatna pomoc prawna stwierdzając, że zostały one dostosowane do wymogów określonych w § 5 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁵.

Powiat realizował w 2016 r. zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej wspólnie z gminą Nur¹⁶. Starosta Ostrowski w myśl art. 9 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej w 2015 r. zawarł z gminą Nur porozumienie w sprawie zasad i trybu realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁷. Kontroli poddano ww. porozumienie stwierdzając, że zawierało ono w szczególności informacje określone w art. 9 ust. 1 ww. ustawy.

Nieodpłatna pomoc prawna udzielana była na podstawie zawartych przez Powiat Ostrowski porozumień z Okręgową Radą Adwokacką w Warszawie oraz Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Olsztynie. Ww. porozumienia zawierały informacje określone w art. 10 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Wojewoda Mazowiecki został zawiadomiony o zawartych porozumieniach pismami z 10 i 18 listopada 2015 r. Jednocześnie w terminie do 31 grudnia 2015 r. Starosta Ostrowski zawarł 3 umowy z adwokatami i radcą prawnym udzielającymi nieodpłatnej

¹² Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030).

¹³ Punkty prowadzone przez:

- a) adwokatów i radców prawnych, zlokalizowane w budynkach:
 1. Zespołu Szkół im. St. Staszica w Małkini Górnej przy ul. Nurskiej 150,
 2. Urzędu Gminy w Nurze przy ul. Drohiczyńskiej 2,
- b) organizację pozarządową, zlokalizowane w budynkach:
 1. Bursy Szkolnej w Ostrowi Mazowieckiej przy ul. Rubinkowskiego 15.

¹⁴ Oględziny przeprowadzono w budynku Zespołu Szkół im. St. Staszica w Małkini Górnej przy ul. Nurskiej 150, Urzędu Gminy w Nurze przy ul. Drohiczyńskiej 2.

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2186 z późn. zm.). Od 7 lutego 2018 r. obowiązuje tekst jednolity rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 318).

¹⁶ Na podstawie przedstawionej dokumentacji źródłowej oraz pisemnych wyjaśnień Sekretarza Powiatu z 10 października 2017 r. ustalono, że Powiat Ostrowski realizował w roku 2016 zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej wspólnie z 1 gminą (Nur) oraz samodzielnie z 2 gminami (m. Ostrów Mazowiecka i Małkinia Górna).

¹⁷ Porozumienie z dnia 15 października 2015 r. z gminą Nur.

pomocy prawnej na obszarze powiatu, wypełniając wymóg określony w art. 6 ust. 1 ww. ustawy, natomiast dwie umowy z radcami prawnymi zostały zawarte 3 lutego 2016 r.¹⁸

Badaniu poddano 5 umów¹⁹ stwierdzając, że spełniały one wymagania określone w art. 6 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Zgodnie z dyspozycją określoną w art. 11 ust. 1 ww. ustawy prowadzenie jednego punktu powierzono organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego. Stowarzyszenie Inicjatyw Samorządowych z siedzibą w Lublinie przy ul. Narutowicza 56A udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. wyłonione zostało w otwartym konkursie ofert, zgodnie z art. 11 ust. 2 przedmiotowej ustawy. Otwarty konkurs ofert przeprowadzono w trybie określonym w art. 11-15 ustawy o działalności pożytku publicznego²⁰.

Starosta Ostrowski 31 grudnia 2015 r. zawarł z wyłonioną organizacją pozarządową umowę²¹ o powierzenie realizacji zadania polegającego na prowadzeniu punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r., w myśl art. 15 ust. 4 ww. ustawy.

Starosta Ostrowski przekazał Wojewodzie Mazowieckiemu w terminie²² określonym w art. 12 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu za 2016 r.

¹⁸ Na podstawie przedłożonej dokumentacji źródłowej ustalono, że Starosta Ostrowski pismem z 20 listopada 2015 r. znak OR.8120.5.2015 na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej poinformował Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w Olsztynie o zawarciu porozumienia z OIRP w Olsztynie, które nie zostało wykonane z powodu nie wskazania drugiego z radców prawnych i jego zastępcy. Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Olsztynie pismem z 15 grudnia 2015 r. poinformował, że ROIRP w Olsztynie, nie ma możliwości wskazania radcy prawnego i zastępcy radcy prawnego do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie Powiatu Ostrowskiego w punkcie przy ul. Drohiczyńskiej 2 w Nurze ze względu na brak chętnych. Starosta Ostrowski pismem z 16 grudnia 2015 r. znak OR.8120.1.2015 poinformował Wojewodę Mazowieckiego że Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie zgodnie z zawartym porozumieniem z Powiatem Ostrowskim wskazała adwokatów wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. W piśmie poinformowano, że Rada Okręgowej Izby Radców Prawnych w Olsztynie wskazała tylko jednego radcę prawnego i jej zastępców do obsługi punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w Małkini Górnej. Nie wskazała radcy prawnego do obsługi punktu w Nurze pomimo zawartego w dniu 29 października 2015 r. porozumienia o wskazaniu co najmniej 2 radców prawnych. Dziekan OIRP w Olsztynie pismem z 2 lutego 2016 r. poinformował, że w porozumieniu z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Białymstoku do udzielania nieodpłatnych porad prawnych w punkcie w miejscowości Nur, ul. Drohiczyńska 2 wskazano dwóch radców prawnych. Umowy z radcami prawnymi zostały zawarte 3 lutego 2016 r.

¹⁹ W tym: 2 zawarte z adwokatami i 1 z radcą prawnym z 29 grudnia 2015 r. oraz 2 zawarte z radcami prawnymi z 3 lutego 2016 r.

²⁰ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.). Od dnia 30 kwietnia 2018 r. obowiązuje tekst jednolity ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.).

²¹ Umowa Nr 31/2015 o powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Ostrowi Mazowieckiej przy ul. Rubinkowskiego 15, w budynku Bursy Szkolnej. Do przedmiotowej umowy sporządzono Aneks nr 1 z 22 marca 2016 r.

²² Informacja zbiorcza została przekazana pismem z 16 lutego 2017 r.

Osoby udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu przekazywały Staroście Ostrowskiemu karty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz oświadczenia składane przez osoby uprawnione do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z art. 7 ust. 2 oraz 11 ust. 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Badaniu poddano 50²³ kart nieodpłatnej pomocy prawnej oraz 13²⁴ ww. oświadczeń. Karty nieodpłatnej pomocy prawnej były kompletne i zostały złożone na formularzu określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto oświadczenia składane przez osoby uprawnione do korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej odpowiadały wzorom określonym w załącznikach nr 2 i 3 do ww. ustawy.

Informacja o lokalizacji punktów wraz z harmonogramem wskazującym dni i godziny, w których była udzielana nieodpłatna pomoc prawna została zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (dalej BIP) Starostwa Powiatowego w Ostrowi Mazowieckiej oraz gmin, na których obszarze zlokalizowano punkty. Powyższa informacja zawierała dane, o których mowa w § 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- zawarcie przez Powiat Ostrowski porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką w Warszawie w sprawie udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze powiatu 10 listopada 2015 r., tj. z naruszeniem terminu określonego w art. 26 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z którym cyt.: *„Porozumienia, o których mowa w art. 10, są zawierane do dnia 31 października 2015 r.”*,
- niedostosowanie dni oraz godzin udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w miesiącu styczniu 2016 r. w punkcie Urzędu Gminy Nur przy ul. Drohiczyńskiej 2 oraz w punkcie Zespołu Szkół im. St. Staszica w Małkini Górnej przy ul. Nurskiej 150, jak również w okresie od lutego do grudnia 2016 r. w punkcie Zespołu Szkół im. St. Staszica w Małkini Górnej przy ul. Nurskiej

²³ W tym 24 karty wypełnione w punktach prowadzonych przez adwokatów lub radcę prawnego oraz 26 kart wypełnionych w punktach prowadzonych przez organizację pozarządową.

²⁴ W tym: 10 oświadczeń osób, które korzystały z pomocy społecznej, że nie wydano wobec nich decyzji o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia oraz 3 oświadczenia osób, które są uprawnione, jednakże wymagają niezwłocznego uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej, w związku z sytuacją kryzysową lub zdarzeniem losowym, a w związku z ww. sytuacjami nie są w stanie przedstawić dokumentów wymienionych w ust. 2 pkt 1-5 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

150²⁵. Zaniechaniem takim naruszono wymogi określone w art. 8 ust. 3 ww. ustawy, który stanowi cyt. „*Nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana w punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie*”.

- przyjęcie od jednej osoby uprawnionej do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej oświadczenia²⁶ z 29 lutego 2016 r. złożonego w trybie art. 4 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej niezawierającego jej adresu zamieszkania oraz przyjęcia od dwóch osób oświadczeń²⁷ odpowiednio z 29 sierpnia 2016 r. i 24 października 2016 r. złożonych w trybie art. 4 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej niezawierających adresu zamieszkania lub numeru PESEL. Zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 2 i 3 do ww. ustawy, składający oświadczenie winien wskazać powyższe informacje.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w przedmiocie przygotowania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień**.

Wyniki kontroli wskazują, że wyznaczono prawidłową liczbę punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, dostosowano lokale do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej, udostępniono na stronie BIP starostwa oraz gmin, na których obszarze zlokalizowano punkty wymagane informacje²⁸, zawarto kompletne porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką w Warszawie i Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Olsztynie, o którym poinformowano niezwłocznie wojewodę, zawarto kompletne i terminowo podpisano umowy z adwokatami i radcami prawnymi, które zawierały wymagane elementy, wyłoniono organizację pozarządową w corocznym otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego, terminowo przekazano wojewodzie zbiorczą informację o wykonaniu zadania polegającego na udzieleniu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz przyjęto kompletne karty nieodpłatnej pomocy prawnej.

²⁵ Zgodnie harmonogramem udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu ostrowskiego w styczniu 2016 r. ww. pomoc nie była udzielana w środy i czwartki w punkcie Urzędu Gminy Nur przy ul. Drohiczyńskiej 2 oraz w piątki w punkcie Zespołu Szkół im. St. Staszica w Małkini Górnej przy ul. Nurskiej 150. Zgodnie z harmonogramem w okresie od lutego do grudnia 2016 r. pomoc prawna w punkcie Zespołu Szkół im. St. Staszica w Małkini Górnej przy ul. Nurskiej 150 w piątki nie była udzielana przez co najmniej 4 godziny dziennie.

²⁶ Dotyczy oświadczenia z 29.02.2016 r. z art. 4 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej osoby o nr PESEL [REDAKTOWANO]

²⁷ Dotyczy oświadczeń z art. 4 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej z 29.08.2016 r. – brak nr PESEL oraz z 24.10.2016 r. osoby o nr PESEL [REDAKTOWANO] – brak adresu.

²⁸ Dotyczy informacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, także w § 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Mając natomiast na uwadze, że w okresie objętym kontrolą nieodpłatna pomoc prawna w dwóch punktach nie była udzielana w pełnym wymiarze dni oraz godzin, porozumienie z Okręgową Radą Adwokacką w Warszawie zawarto z naruszeniem terminu, przyjęto od osób uprawnionych do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej niekompletne oświadczenia – uzasadnione jest sformułowanie oceny **pozytywnej pomimo stwierdzonych uchybień**.

III. Wykorzystanie dotacji udzielonej na realizację nieodpłatnej pomocy prawnej

W 2016 r. Powiat na sfinansowanie zadania zleconego z zakresu administracji rządowej na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej otrzymał z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej MUW), dotację celową w kwocie 185 400,00 zł, w rozdziale 75515 – *Nieodpłatna pomoc prawna*. Jak wynika z ksiąg rachunkowych oraz zgodnie z danymi wykazanymi w sprawozdaniu rocznym: *Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej* dotację wykorzystano w kwocie 182 735,73 zł. Niewykorzystana dotacja w kwocie 2 664,27 zł została zwrócona na rachunek bankowy MUW, z zachowaniem terminu ustalonego w art. 168 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych²⁹.

W wyniku kontroli prawidłowości wykorzystania otrzymanej dotacji, stwierdzono, że:

1. Kwota przekazanej dotacji do Powiatu w wysokości 185 400,00 zł wynikała z prawidłowego wyliczenia – zgodnego z zasadą ustaloną w art. 20 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.
2. Powiat otrzymaną dotację na obsługę zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej przeznaczył na wynagrodzenia w wysokości 177 173,73 zł i na koszty obsługi organizacyjno-technicznej w wysokości 5 562,00 zł – co stanowi, odpowiednio – 95,56 % i 3% otrzymanej dotacji. Niewykorzystana kwota 2 664,27 zł na wynagrodzenia wynika z braku świadczenia pomocy prawnej w miesiącu styczniu 2016 r.³⁰.
3. Starosta Ostrowski w związku z realizacją zadania zleconego na świadczenie usług pomocy prawnej wypłacił wynagrodzenie w kwocie ogółem 117 227,73 zł zgodnie z zawartymi dwiema umowami Kancelariami Adwokackimi i z trzema umowami z Kancelariami Radców Prawnych. Ponadto przekazał na realizację zadania dotację w kwocie 59 946,00 zł Stowarzyszeniu Inicjatyw Samorządowych w Lublinie, z siedzibą przy ul. Narutowicza 56 A

²⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077).

³⁰ W miesiącu styczniu 2016 r. Powiat nie zawarł umowy na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej – pismo oznaczone OR.8120.1.2015 z dnia 16 grudnia 2015 r.

(dalej Stowarzyszenie), zgodnie z wymogami określonymi w art. 11 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, a także wydatkował kwotę 5 562,00 zł w ramach obsługi organizacyjno-technicznej zadania.

4. Starosta Powiatu Ostrowskiego przeprowadził zgodnie z art. 11 pkt. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej kontrolę zadania publicznego realizowanego przez Stowarzyszenie w zakresie prawidłowości wykonywania zadania, poprzez przyjmowanie miesięcznych rozliczeń dotacji, w wyniku których nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.
5. Stowarzyszenie zgodnie z zawartą umową na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w 2016 r. sporządziło sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego według wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r.³¹ Sprawozdanie zostało złożone w Starostwie Powiatowym 30 stycznia 2017 r., Starostwo wniosło uwagi, do których odniosło się Stowarzyszenie i 17 lutego 2017 r. złożyło skorygowane sprawozdanie, które po sprawdzeniu merytorycznym, formalnym i rachunkowym – przyjęto bez uwag.
6. Do środków otrzymanych z dotacji w rozdziale 75515 – *Nieodpłatna pomoc prawna* w Starostwie prowadzona była wyodrębniona ewidencja księgowa dochodów i wydatków, w sposób przejrzysty, umożliwiającą identyfikację poszczególnych operacji gospodarczych.
7. Sprawdzone dowody źródłowe będące podstawą dokonanych wydatków spełniały wymogi art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości³².
8. Sprawdzone zapisy księgowe w ewidencji wydatków spełniały wymogi art. 20 ustawy o rachunkowości.
9. Wydatki realizowane ze środków dotacji klasyfikowane były zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.³³

³¹ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania – Dz. U. z 2011 r., nr 6 poz. 25 – akt uchylony z dniem 3 września 2016 r. przez Dz. U. z 2015 r., poz. 1339. od dnia 3 września 2016 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2016 r., poz. 1300).

³² Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395, z późn. zm.).

³³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053, z późn. zm.).

10. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 za IV kwartał 2016 r. o *dochodach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami* sporządzonym przez Starostwo wynikały z ewidencji księgowej dochodów i wydatków.

11. Powiat nie dokonywał lokat z udziałem środków dotacji otrzymanej w 2016 r. w rozdziale 75515 – *Nieodpłatna pomoc prawna.*, tym samym przestrzegano zasadę wynikającą z art. 48 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono osiągnięcie w 2016 r. przez Powiat dochodu w kwocie 288,44 zł z tytułu odsetek w wyniku zgromadzonych środków pieniężnych dotacji na oprocentowanym podstawowym rachunku bankowym, wg umowy z Bankiem Spółdzielczym w Ostrowi Mazowieckiej nr 198/2014 z dnia 26 sierpnia 2014 r., która obowiązywała od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2016 r. oraz umowy nr 204/2016 z dnia 30 sierpnia 2016 r., która obowiązywała od 1 września 2016 r. i zawarta została do 30 marca 2020 r.

Mając na względzie powyższe ustalenia należy wskazać, iż środki z dotacji zgodnie z ustawą o finansach publicznych mają służyć finansowaniu i dofinansowaniu realizacji zadań publicznych. Wydatki z budżetu państwa podlegają swoistym zasadom rozliczania i z tego powodu ich celem nie jest generowanie dodatkowych przychodów dla jednostek, w szczególności wynikających z oprocentowania tych środków i nie mogą stanowić nadwyżki środków. Dochód uzyskany z ww. tytułu powinien zostać przekazany na rachunek dochodów budżetu państwa.

W związku z powyższymi ustaleniami informuję Pana Starostę, że wykorzystanie dotacji otrzymanej w 2016 r. na realizację wydatków w rozdziale 75515 klasyfikacji budżetowej zostało ocenione **pozytywnie**.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Starostę do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Zachowania wymaganej częstotliwości, tj. co najmniej raz na 6 miesięcy, realizacji kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, zgodnie z wymogami § 12 ust. 5 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem.

2. Dokonania wpłaty kwoty 284,44 zł uzyskanej z tytułu odsetek w wyniku zgromadzonych środków pieniężnych dotacji na oprocentowanym podstawowym rachunku bankowym, na rachunek bankowy MUW nr 36 1010 1010 0100 6722 3100 0000, w kontrolowanym rozdziale klasyfikacji budżetowej, § 092 - *Wpływy z pozostałych odsetek*.

Ponadto zwracam uwagę na konieczność:

- zawierania porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w terminie określonym w art. 26 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej,
- świadczenia w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu przez co najmniej 4 godziny dziennie, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej,
- zwrócenia uwagi osobom udzielającym nieodpłatnej pomocy prawnej na obowiązek przyjmowania kompletnych oświadczeń składanych w trybie art. 4 ust. 3 i 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej zawierających elementy określone we wzorach stanowiących załącznik nr 2 i 3 do powyższej ustawy.

Podsumowując ustalenia dokonane w wyniku oględzin wybranych odcinków dróg powiatowych i gminnych, zobowiązuję do podjęcia działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, w szczególności poprzez:

- wyeliminowanie rozbieżności pomiędzy istniejącym oznakowaniem a zatwierdzonymi projektami stałej organizacji ruchu – na odcinkach dróg opisanych na stronach nr 5 i 6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego,
- zapewnienie widoczności i czytelności oznakowania znajdującego się na odcinkach dróg opisanych na stronie nr 6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego oraz doprowadzenie do zgodności oznakowania, o którym mowa na stronach nr 6 i 7, z wymogami ustalonymi w rozporządzeniu o warunkach technicznych dla znaków.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Starostę na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania

niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Zastępca Dyrektora
Wydziału Kontroli